

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

EN BARCELONA:

Per 3 mesos. 4 rs.
Per 6 id. 7 id.
Per un any. 12 id.

ADMINISTRACIÓ.

Llibreria de E. Puig, Plassa Nova número 5.

Las suscripciones comensaran lo dia primer de cada mes, y no sen servira cap á fora que no s' hagi rebut lo seu import ab llibransas ó sellos de correu.

La correspondencia al Director de L' ASE, Hospital, núm. 96.

2 quartos lo número.

SURTIRA UN COP CADA SEMMANA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

FORA DE BARCELONA:

Per 3 mesos. 6 rs.
Per 6 id. 11 id.
Per un any. 20 id.

ADMINISTRACIÓ.

Llibreria de E. Puig, Plassa Nova número 5.

Se insertaran las composicions que remetin los suscriptores, subjectanse al examen de la Redacció y quedant los originals en poder d' aquesta, encara que no s' insertin.

2 quartos lo número.

L' ASE.

PERIÓDICH AGRE-DOLS AB RIBETS DE LITERARI.

UN SOMNI.

Comensaré per donarlos una important noticia, y es: que 'ls que escrivim á L' ASE també tenim somnis.

Com es un divertiment que se 'ns proporciona sense cap quarto, ne fem bastant us, y ja tenim que no tant sols somiem, sino que somiem bastant.

En una d' aquestas nits passadas, que la caló 'ns deya de tú, me va venir l' ocurrencia de sortir al balcó; y encenent un cigarro, posat de colers sobre la barana, vaig comensá á filosofá; mes com la Filosofia fá en mi lo mateix efecte que 'l opi; me vá posá en disposició d' entregarme al primer que passés, que per una agradable casualitat va ser Morfeo.

En brassos del déu *toca-son*, pesaba ja mes ligas que una marmanera de Madrit (perque aquí no las pesan) y no sé si per la fredor del ferro del balcó que ja tocaba ab la punta del nas, vaig aixecá 'l cap mitj esparverat y vegí á mon devant ab tot y tenir los ulls tancats, una cosa tan estranya, que no puch passar sens explicá-tela.

M' hi oblidat de dirte que 'l balcó del meu quarto, dona á un pati molt gran; en eix pati donchs, va succehir la eesena que vaig á descriurer.

Era un quadro mitològich lo que se 'm presentava á la visita. Allí déus y debuets no 'n vulguin mes. Una animada conversació sostenian tots plegats, capás de posar un cap com uns tres-quartans á la Sirena del passeig de Sant Joan.

Al un costat lo déu del Pá y la deesa Séba, sostenian un acolorat canet sobre al poch cas que ja 's fá en lo mon d' aquella antiga frase «contigo pan y cebolla.»

Mes á la vora, Venus estaba donant cada pinyach que valia un duro al pobre xicot seu lo déu Amor, y aquet plorant com un marranet habia tirat per allá terra tots los arreus de cassar y deya á la seua mare que volia mudar de ofici porque totas las fletxas se li despuntaban, al donar contra una nova invenció de cors que ni ha en la terra.

Una porció d' amassonas estaban esmolant las estirosas á las ordres del déu Marte, que de tant en tant pegaba una mirada á un mapa tot suat de Fransa y Prusia que tenia sobre la taula. De quand en quand també 's caragolaba 'l bigoti; pero aixó sols succehia quand una de las mosas indicadas acababa la feyna; y debia pensar un poch per senyalarli tasca.

En fi, tanta gatzara y gresca movian, los uns disputant per un cantó y 'ls altres plorant per l' altre, que 'm vaig arribá á fer cárrech de que allí passaba algun cas extraordinari, que era cosa de molta importancia la de que 's tractaba.

En aquestas reflexions m' entretenia, quand veig que una nena d' aquellas que 'n dihuen ninfas, llaujera com una falsilleta y roijeta com una cirera, se m' acostá y 'm diu:

—¿No 'm coneixes?

—Malvinatje(la Toneta...! Y no hi habia cap dupte, aquella ninfa, aquell serafí; era l' idem d' aiguera que nosaltres habiam tingut y qu' encara tindriam ara, sino s' hagués aficionat tant ab un cabo de la artillería de montanya.

Poch me podia figurar trobar tant bonas relacions en aquella especie de cel improvisat per ma imaginació en lo pati de casa; puig la ninfa Toneta se va oferir á servirme de *cicerone*, encara que no fos sino per explicarme las picardías del consabut cabo, que habia anat allí junt ab ella; pero que ja no 'n feya cas densá que la Venus li tiraba requiebros y Marte l' habia empleat á la mastransa,

A poch á poch s' habian anat fent numerosos los grupos y eran tant los curiosos oyents que habian fet rodona alredor d' ells, que ja era impossible lo sentir res mes que paraulas y frases trencadas.

—Me 'n alegro, deya un dels mes despreocupats.

—Y ara com ho farém? deya un altre que no ho era tant...

En mitx d' aixó, una veu atronadora vingué á posar termini á tots los comentaris, fent tremolar com la fulla á l' abre á tota aquella barreja de déus, que ja sols esperaba ordres del que ab tanta forsa de pulmons s' habia anunciat.

Era un home vell de blanca cabellera y llarga barba. Ab una dallá á la una ma y un rellotje d' arena á l' altre, semblaba aquell fulano que ven tinta pels encants quand al mateix temps ofereix busca rahons á sis quartos; solament que aquest últim no té alas y en aquell ni sortian dos de l' esquena com un parell de bacallans de llenguas. Aquell home era Saturno, conegut entre nosaltres per lo senyor Temps. Deixemlo explicar:

—Silencio, xarraires del botavan. Ja sabeu que só 'l més vell de la colla, y per consegut lo mes experimentat. Ja sabeu també que 'n la terra 's fá molt cas de mí, puig esceptuant quatre ximpletas que 's valen de mil porqueries per dissimular las ratllas que m' entretinch á pintar anualment en sa casa, los demás m' estiman fins al extrem de compararme ab l' or, que es lo mes poderós déu terrenal y á citarme mes vegadas per testimoni, que á un ataconadó de l' escaleta de casa un notari. Ja sabeu tot aixó? Donchs bueno, ara sabreu que estich fastiguejat, aburrit, ple de malhumor.... ¿Ahont s' ha vist sempre 'l mateix? Sempre la intriga, sempre l' ambició, sempre la vanitat, sempre 'ls quartos! Lo mateix ahí que avuy, lo mateix

avuy que demà... ¡pobre mon! ¿que ni tret de envellir tant?... —Déus del Olimpo, jo toco 'l dos.

Aquí 's mogué una verdadera revolució. Tots los influxos se posaren en práctica per fer desistir al Temps de sa resolució; rero res ne traqueren, puig que 'l vell deya tenir ja casa llogada y tingueren que passar pel sentiment de veurerli sortir la porta ab lo paraiguas al coll y la maleta dessota 'l bras.

La consternació fou general en un principi; seguí á eixa la deserció dels déus y.... no se com s' hauria acabat, si en aquell moment no m' hagués vingut á despertar lo mal que 'm feya 'n los colers de estarhi tant temps apoyat.

Vaig conèixer que era hora d' anarme 'n al llit, y ho vaig fer ab la imaginació fixa á lo que 'm semblava acababa de passar.

L' endemà 'm vaig llevar de mal humor, y volia sostenir per tot arreu que 'l mon s' acabaria un dia d' aquets: lo que doná lloch á que un aficionat als asientos de preferencia me preguntés si se 'n despatxaban en contaduría per la vall de Josafat.

ENRICH.

COSAS QUE 'S PRENEN.

Abi vaig aná á dá un vol pels contorns de la ciutat, y 'l sol lluint s' ha quedat per mes que vaig pendre 'l sol.

Jo, quant massa calor sento prenci assiento dins d' un' ombra y aqueix pendre no m' assombra; no prenen per pendre assiento.

A casa don Cacafate ja me 'n aniré després; ¡may vull pendre á ningú res y 'm fa pendre xocolate!

Quant l' istiu es arribat me 'n entro en algun café; per deixar la caló, á fé, qu' es bonich pendre un gelat.

Pero veig que ja tart es, deixemnos d' enrahonar... ¡Bob! ara no puch dinar; m' han dit que 'l arros s' ha prés.

Lectors meus, jo no comprenci si axó 'ls ha agradat ó no, pero 'ls xiulels me fan pó.... ¡ah! ¿me 'ls donan? donchs los prenci.

MARTINET.

ZÉLS.

Veus aquí una paraula que par sa aplicació en la esfera de l' amor, horrorisa á mes de quatre próxims no sols lo pronunciarla, sino de pensarhi sisquera.

¿Qué té donchs de particular, qu' es lo qu' enclon lo sentit de aquesta expressió, que tant esfereheix, que tant esgarrija á una gran part de la societat humana?

Segons lo diccionari de la Real Academia, la paraula Zéls, respecte del punt de vista baix lo qual ens proposém tractarla, equival á dir motiu, sospita, inquietud, recel ó temor de que la persona á qui estimém no 'ns corresponguia, ó pose en altre lo seu carinyo.

No hi ha pas duple que per aquell que ha de

viurer ab zéls, la vida mes que un volcá es un infern. Mes no tots renegan d' ells ab justicia. ¡Cuants n' hi há que se n' queixan rense motiu!

A justificar, pus, que 's una injuria que 's fá á la verdadera acepció de la paraula zéls per part de moltíssims que á cada pas la vituperan, va dirigit lo present article. Y sens preciarnos de reunir las llums necessaries pera creure que sortirem ayrosos en nostre laréa, mes á mes quant no formám (y gracias encara) sino un petit tros del tot que indica lo titol de aqueix semanari; posarém fil á l' agulla dividint est escrit en los dos punts següents:

Zéls fundats.

Zéls infundats.

No obstant de que es máxima per tothom atmesa y regonegada que l' amor es cego, precisa distingir lo que 's vol significar ab semblant frase, puig com l' amor no es pas un cos material (si be 'ns lo pintan baix formas humanas), al negar sa existencia física, la critica no 'ns tatará de massa atrevits ni de escéptichs. Fins ara almenys ni l' hem vist, ni tenim esment de que ningú l' hage vist tampoch; y per mes que tot lo mon sab donar rahó d' éll, es solsament per los efectes ab que 'ns albaiga ó atormenta interiorment. Aixís resulta que quiscú 'l difineix á sa manera, y segons la mes ó menos forta impressió ab que se 'ns introduheix, presenta un aspecte ó altre.

Suposém donchs, que l' amor es un fluido que naix de la simpatia entre l' home y la dona y que á mesura que va augmentant, creix aquell en sos respectius interiors. Si en eix cas convenim en que prenent l' efecte per la causa, l' amor está personificat, pero lluny de ser cego te tres ulls per falla d' un: los de la cara y 'l de la esmaginació. ¿Si fos cego, podria per ventura tenir zéls?

Suposém també que eixa trible vista guarda la deguda relació, ó (com diria un altre que coneixém), no la desequilibran los ratjs de llum que necessariament han de ferirla pera representarsi tal com son en si los objectes que la rodeijan: y suposém, per últim, que la dona ó be l' home (aixó es indiferent, pero sia la dona) ha tingut la fatal ocasió de veurer que lo seu promés, ó lo seu marit tal volta, tot apretant la mà de certa minyona, la qual no pot queixarse de la naturalesa, li ha dit á cau de orella algunas parauletas.

Ara bé: tenim que la dona ha vist ab sos propis ulls un acte que la induheix á sospitar, á creure cert lo que 'l tercer ull li assegura haber vist ab molta mes claritat. En sa consecuencia, l' amor que ha contemplat lo succehit per los tres ulls expressats, pus qu' ells son las seuas finestras, baixa furios fins al aposento del cor, y un cop allá lo mateix que una rara criatureta se agita y revolca promovent la major inquietut. ¿Qué es lo que passa á les horas en la dona? ¿Qué té? Está fora de si. ¿Y per quia motiu? Per lo que ha vist, per lo que ha palpat casi podria dirse. Ergo, la inquietud es lógica, y essent la inquietud sinónim de zéls, eixos son fundats y no poden menos de serho perque existeix una causa verdadera y verdaers han de ser per lo tant tots los efectes que de ella dimanen.

Girém la truya y aixís com s' ha suposat que los tres ulls estaban en relació ó en just equilibri de llum, figuremnos que algun d' ells (lo de la esmaginació, per exemple, que sol esser lo mes picardiot), sortintse de sos limits ha engrandit l' órbita ó sia, com diria aquell altre, lo forat de la seua presó, arreplegant en sa virtut major quantitat de llum de la que li correspon, per lo qual mancant l' indispensable equilibri, afirma y sosté fins á la temeritat que la promesa ó muller, (ara 'ns referim als ulls de l' home perque quedí mes ben girada la truya) ha deixat anar una carteta prop dels peus d' un galan, recullintla aquet ab dissimulada emoció mentres que los dos ulls restants no han reparat res de tot aixó apesar de mantenirse ben oberts y ab una gran vigilancia. ¿Qu' es lo que ocorre llavors en lo interior de l' home? ¿Que li está succehit? Ni ell mateix ho sap, per que l' amor ple de duple no fá mes que exaltarse y mantenir en continua y tremenda lluyta al cor y al cap, puig que á est diu l' ull de la esmaginació lo que li negan á aquell los de la cara. De consegüent no existint verdader ó cert motiu, no

poden existir los zéls; y com una causa falsa no es causa, sos efectes perden per forza lo caracter que se 'ls hi vol atribuir ab la dominació de zéls, paraula que si li fos dat animarse se rebel·laria contra los que per una impropietat de llenguatge la fan responsable de lo que la pobre ni gens ni mica hi ha tingut que véurer. Tals son los zéls infundats que segons compreném (encara qu' es curt lo nostre enteniment), millor se n' dirian deliris ó fochs de Sant Telm.

Recordám una anécdota de un frare que essen petitets oirem contar á un vell molt *rexinaxurit*, y 'ns plan referirla per la analogia que guarda ab lo assumpto que 'ns ocupa y que pot ser ja causa al lector al qui supliquém un poch mes de paciencia puig que finim desseguida. —Diu qu' era milja nit; que se retiraba un frare á la celda y no duya llum, ó lo qu' es igual, anava á las foscas. Arriba á la porta que estava ajustada; entra, y al donar lo segon pas, sent que l' detenen per la mànega. Se para, reflexiona y resseguint dita mànega ab una mà fins á topar ab lo que la subgectaba, ¿may dirian que troba? La clau de la porta. Si en semblant cas se hagués encontrat alguna dona ó home poruch, ab los crits-hauria promogut un escandol, y al explicar després la causa d' aquella ocurrencia, de segur que una sombra, algun fantasma ó altre cosa per l' estil, haguera surtit á relleir en lo cuento assegurant haberla vist, mes ¿ab quin ull? Ab l' ull de la esmaginació. ¡Sempre, sempre es aquest lo tunantol!...

Prou ni hi ha ja de sermó: y si ab lo dit no hem lograt pas nostre proposit, confessám que per mes que volguessim enrahonar, lluny de conseguirho, ens embrollariam d' alló mes. Ab aixó pleguém y jalabat sia Deu! puig 'ns consola l' idea de que se 'ns tindrà pel que som, conforme habem dit al principi d' est escrit, co es, un tros de lo que indica lo titol de aquet semanari.

UN FILL DEL ROQUER.

CANSÓ DEL BORRATXO.

Deu te guard, such de rodolla,
pera no dir de rahím,
fins al darrer esgorrim
te beuré: Tu á ma revolta
panxa, li pesarás lley;
sense tu ¡pobre de mi!
No regonech altre rey
sino 'l vi.

A fora, á fora, ayguaders,
m' estranya que siguen molts,
quant es per las bestias sols
l' aigua que bevéu plahenters.
¿Y quin gust os pot donar?
¿quina sustancia hi ha allí?
¿Ahont desitjeu trobar
lo que en lo vi?

Acabat d' un bon tiberi
¡que ve be un porró del negre!
¡y com me fé posá alegre!...
no 'm parlém, que 'm penso serhi
y 'm moriria de ganas
si seguís parlant així....
os dich que sou uns pabanas,
los que no 'ls hi agrada 'l vi.

MARTINET.

BRAMS.

—Ola, Roseta, ¿ahont es la mastressa?
—Ay, senyor Pau, té una visita.... ¡com no sabiam que hagués de tornar tant aviat!...
—Ah... llavors me 'n torno, y dígalí que estich á punt de arribar de un moment al altre.

camí al incansable crítich per alló de; já podeu xiu-
là si l' ase no vol beure.

¿Qué tal la companyia dramática del Romea?

—Bona, molt bona, inmillorable.

—¿Y la de Jovellanos?

—També molt bona.

—¿Y la del Odeon?

—Home, bona també.

—¿Y la del Olimpo?

—¿La del Olimpo? també molt bona. ¡No faltaba més!

—Donchs digui que 'n Barcelona tindrem aquest any la flor y nata de la escena espanyola.

—Si senyor.

—¿Qui li ha dit?

—La Pubilla.

—Aixís callo. Ja pensaba jo que aquesta bola no podia sortir sino de una *periódica*, ó lo qu' es lo mateix, de una famella.

En lo Teatro Romea s' han posat en escena aqueixos dias las comedias «El ramo de oliva» y «Un día en el gran mundo,» y las péssas catalanas «Un pollastre aixelat» y «Cosas del oncle.»

No volem duplar de la aplicació y demés bonas qualitats que distingeissen als actors que prengueren part en ditas representacions; pero tampoch nos deixarem al tinter que ho varen dissimular bastant, puig deixaren veurer mes la falta d' ensaig y d' estudi que las ganas de deixar contenta á la concurrencia.

XARADA.

Ma primera es aliment,
ma segona es una lletra,
dos y prima es nom de dona
que no surt en cap comedia,
Lo meu tot l' estás veyent;
pero pot ser d' una mena,
que basta tenirne uns quants
per no tenir may quimeras.

ENDEVINALLA.

No tinc la culpa de res
y me la donan de tot
lo mateix quand plou ó neva
que quand fa fret ó calor.
Jo vaig sempre al mateix pas
per acontentá á tothom,
no obstant per uns vaig depressa
per altres á poch á poch,
y ara tu, mentres cavilas
me perts sense lo ni só.

GEROGLIFICH.

ES FAD DIMARS.

Las sol-lucions al número següent.

SOL-LUCIONS ALS ENTRETENIMENTS DEL NÚMERO ANTERIOR.

Si quant me casi, la dona
sap fer mes puntets que puntes,
ja pots contar que l' envio
tot seguit cap á costura.

Si esgarrapas la guitarra
y sabs ballá bé la jota,
ja haurás dit: l' endevinalla
volia dir *castanyolas*.

GEROGLIFICH DEL NÚMERO ANTERIOR.

Devant de vosira bellesa
no 'm sé senyora esplicá.

ANUNCI.

En la impremta d' aquet *periódich* se fan impresions de tota classe, mes baratet que en qualsevol altre part. Qui no ho vulgui créurer que ho probi; ja veurá com li quedarán ganas de tornarhi.

E. R.—ANTON VENTURA.

Imp. de L'ASE, á càrrech de J. Martinez
carré de Robador, núm. 29 baixos.
Barcelona.—1867.

— 10 —

abandonas per un sol instant la conquesta que t' has proposat.

—Jó? respongué Artur rient; ¿jo abandonar á Amalia? L' estimo massa pera fer semblant follia. L' Amalia! ella es pera mi lo sol, la ditxa, tot....

—Sí, pero quedarás á la lluna de Valencia, si segueixes aixís; de l' únich modo que podrias lograr alguna cosa fora casante ab la noya, mes aixó ja no tindria cap mérit; pero ni aquí camí te resta porque l' Amalia es molt rica y marquesa; jo no dich que siguis pobre, no dich que la teua educació no sigui esmerada, mes no ets de la categoria de la marquesa. Ella voldrá per espós de sa afillada, á un compte, á un duch, y que vaji acompanyat de molts diners. Pero deixém lo matrimoni, que en aqueix assumpto may hi vull saber res, ni d' aixó 's tracta entre nosaltres, y anem á lo principal. Quedem en que l' Amalia es orgullosa, en que ningú podrá d' ella traurer-ne partit sino casants' hi y en que l' Artur haurá de dessistir per forsa de son propósit.

Las paraulas que acabava de dir Pere d' Albany, ferian molt directament á Artur de Peralada y aqueix no obstant las rebia fredament sens fixarse sisquera en que quedar malament devant dels companys era una deshonra, y consistia en que pensaba venjar-se de una manera molt noble entre 'ls jovens del dia. Aixís es que incitat per l' esvaniment y procurant esborrar de la memoria dels companys, tot lo que havia dit lo seu contrari, s' alsá de la cadira y prengué l' ampolla de *champagne* pera omplir la copa, la qual la aixecá victoriosament y digué plé d' entusiasme.

—Ja havem sentit tots com Pere d' Albany m' ha dit que so cobart y al mateix temps que jo no podria res tractant-se de l' Amalia: donchs be, jo faig una aposta de dos mil duros á tothom que vulga y que 'm negui lo que vaig á dir. Jo m' empenyo á

— 11 —

besar la mà de la Amalia y ab son consentiment, estant presents dos testimonis, dos de vosaltres mateixos.

—¡Artur! prorumpiren tots, estranyant lo que acabava de dir.

—¿Ja saps á lo que t' esposas?

—Sí, Guillen.

—Escolta, Artur; ¿quant temps necessitas pera complir la causa de l' aposta?

—Un any. D' avuy en un any, en lo mateix dia, en la mateixa hora d' ara, nos reuirem aquí mateix á fer un dinar en celebrat de mon triomf.

—Ja, ja, ja, ja! Com se coneix que tens la fantasia calenta y que haviat somnias.

—Lo que he dit, y ara vos tracto de covarts si no accepteu la aposta que os proposo.

Tots los companys se miraren uns ab altres no explicant-se cap d' ells com Artur podia dir lo que deya, pus que l' tenian com á jove inexpert y un poch espantadís. Pere d' Albany, lo que avans alsava la veu tractant de nen á Artur, callava en aqueix moment y reflexionava sobre l' aposta. Si la cantitat de eixa hagués sigut mes petita, prompte hauria acceptat lo *reto*, pero aixó de dos mil duros es cosa en que s' hi devia pensar molt, pus per ell constituian lo capital que derrotxava en tres mesos, vivint entre tots los plahers que pot inventar la fantasia humana. A mes quant Artur parlava dels testimonis, molta seguretat deuria tenir en realisar son projecte y en guanyar l' aposta sent quedar ab un pam de boca á tots los seus amichs. Totes aqueixas idees se removian per l' enteniment de Pere d' Albany y preocupavan sa rahó; pero pensant al cap en lo que havia dit molt avans de Amalia, mirá ab compassió á Artur y trencá 'l silenci que comensava á interrompre los brindis.